

Євразійська патентна конвенція та Африканська орг-ція із захисту інтелектуальної власності.

III. Угода ТРІПС, яка підписується в рамках членства країни у СОТ.

Положення Конвенції можна розподілити на 4 осн. категорії: 1) містить норми, які гарантують право нац. режиму в кожній із країн-членів; 2) установлює право пріоритету; 3) встановлює права й обов'язки фіз. і юрид. осіб-заявників або норми, що вимагають або дають змогу країнам-членам передбачати у своєму зак-ві такі, що відповідають цим нормам, положення; 4) регулює адмін. функції, мета яких – створення міжнар. «Союзу» з охорони П. в.

Положення щодо нац. режиму (ст. ст. 2, 3 Конвенції) означають, що стосовно охорони П. в. кожна країна – учасниця Паризької конвенції повинна надавати таку ж охорону громадянам ін. країн-членів, яку вона надає своїм власним громадянам, при цьому термін «громадянин» включає у себе як фіз., так і юрид. осіб.

Право пріоритету (ст. 4 Конвенції) означає, що на основі звичайної заявки на право П. в., поданої заявником в одній із країн-членів, той самий заявник (або його правонаступник) може протягом певного періоду часу (6 або 12 місяців) витребувати охорону в усіх ін. країнах-членах. Ці пізніші заявки згодом розглядатимуться так, якби вони були подані в той самий день, як і перша (або більш рання) заявка. Ін. словами, ці більш пізні заявки мають статус пріоритетних щодо всіх заявок, які стосуються того самого винаходу

(корисної моделі, промислового зразка, знаку) і подані після дати подання першої заявки. Право пріоритету може ґрунтуватися тільки на першій заявці на *той самий об'єкт* П. в.

Лит.: Міжнародне бюро ВОІВ. Договір про патентну кооперацію і його значення для країн, що розвиваються. PCT/GEN/7 Rev. 14 ; Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності. Київ, 2004 ; Курс міжнародного частного права : в 3-х т. / Л. А. Лунц. Москва, 2002 ; Міжнародне приватне право в Київському університеті: антологія : у 2-х т. / за ред. А. С. Довгерт. Київ, 2009 ; Очерки міжнародного частного права / под ред. А. С. Довгерт. Харьков, 2007 ; Guide to the Application of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property As Revised at Stockholm in 1967 BIRPI.

І. І. Новосельцев.

ПРОМИСЛОВА ВЛАСНІСТЬ, ТОРГОВЕЛЬНА МАРКА – будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень, які придатні для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів (послуг), що виробляються (надаються) ін. особами. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, літери, цифри, зображувальні елементи, комбінації кольорів (ст. 492 ЦКУ).

Торг. марка і знак (знак – позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг ін. осіб) для товарів і послуг – це тотожні за зак-вом України поняття.

В Україні відносини, які виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на знаки для товарів і послуг,

регулюються ЦКУ, ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» від 15 груд. 1993, Правилами складання, подання та розгляду заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг, що зареєстровані в МЮУ 22 верес. 1997 за № 416/2220 (далі – Правила), та міжнар. договорами, учасницею яких є Україна.

Закон визначає знак для товарів і послуг як позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від споріднених товарів і послуг ін. осіб. Знак для товарів і послуг має 2 осн. функції: дистинктивну (або розрізняльну) та рекламну. Знак має ідентифікувати певні товари або послуги, що виробляються або надаються фіз. чи юрид. особою.

Кожний знак має бути унікальним для кращого сприйняття споживачем і асоціювання його з конкретним виробником і товаром або послугою.

Ще однією важливою функцією знака є його рекламоздатність, тобто здатність знака привертати увагу споживачів до товарів або послуг. Реклама товарів без використання знака є невізначеною для споживача, оскільки знак є візуальним засобом, який формує образ виробника у споживача.

Згідно із ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», обсяг прав. охорони, що надається, визначається зображенням знака та переліком товарів і послуг, внесеними до Держ. реєстру, і засвідчується свідоцтвом із наведеними у ньому копією, внесеного до Реєстру зображення знака та переліком товарів і послуг.

Об'єктом знака можуть бути словесні позначення, у т. ч. власні імена,

літери, цифри, зображувальні та об'ємні позначення, кольори та комбінації кольорів та ін. позначення або їх комбінації, виконані у будь-якому кольорі чи поєднанні кольорів.

Словесні позначення можуть бути представлені як слова природ. мови, як вигадані слова або сполучення слів, аббревіатура слів, лозунги, власні імена і т. ін. Графічне виконання таких позначень може бути представлено з використанням звичайного (стандартного) або оригінального виду шрифту.

Вимоги, яким має відповідати позначення, щоб отримати прав. охорону як знака для товарів і послуг, певним чином визначені ст. 6 *quinquies* Паризької конвенції.

Згідно із ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», прав. охорона надається знаку, який не суперечить публ. порядку, принципам гуманності і моралі. В Україні прав. основи захисту суспільства від розповсюдження продукції, що негативно впливає на сусп. мораль, встановлені ЗУ «Про захист суспільної моралі» від 20 листоп. 2003.

Ст. 6 ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» встановлені підстави для відмови в наданні прав. охорони. Не можуть одержати прав. охорону позначення, які зображують держ. герби, прапори та емблеми, офіц. назви держав, емблеми, скорочені або повні найменування міжнар. міжурядових орг-цій, офіц. контрольні, гарантійні та пробірні клейма, печатки, нагороди та ін. відзнаки. Не допускається також будь-яка імітація (стилізація) таких позначень.

Суттєвим доповненням до принципу режиму нац. реєстрації знаків є визначення Паризькою конвенцією права заявників на пріоритет попередньої заявки – т. зв. конвенційний пріоритет. Відповідно до ст. 4 Паризької конвенції, заявник має право на пріоритет попередньої заявки на такий самий знак протягом шести місяців від дати подання попередньої заявки до однієї з країн – учасниць Паризького Союзу.

Не можуть одержати прав. охорону також позначення, які є оманливими або такими, що можуть ввести в оману щодо товару, послуги або особи, яка виробляє товар чи надає послугу.

Відповідно до п. 4.3.1.9 Правил до позначень, що є оманливими або такими, що можуть увести в оману щодо товару, послуги або особи, яка виробляє товар або надає послугу, належать позначення, які породжують у свідомості споживача асоціації, пов'язані з певною якістю, географічним походженням товарів або послуг або з певним виробником, які насправді не відповідають дійсності.

Позначення може бути визнане таким, що здатне вводити в оману, коли є очевидним, що в процесі використання його як знака не виключає небезпеку введення в оману споживача. Це право передбачено Паризькою конвенцією для заявників, які мають намір щодо розповсюдження своїх товарів або послуг на міжнар. ринку.

Лит.: Міжнародне бюро ВОІВ. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків і Протокол 1989 року. WIPO/IP/WDH/93/11 ; Міжнародне бюро ВОІВ. Використання знаків в комерціалізації

товарів на внутрішньому та зовнішньому ринках ; Внутрішньодержавна і міжнародна системи юридичної охорони знаків. PC/IP/XVI/SYM/2 ; Guide to the Application of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property As Revised at Stockholm in 1967. BIRPI ; World Intellectual Property Organization. February 1, 1968 ; Основы интеллектуальной собственности. Киев, 1999 ; Справа Sieckmann, C-273/00 (Суд ЄС) ; Справа Shield Mark, C-283/01 (Суд ЄС) ; Справа Nestlé, C-353/03 (Суд ЄС) ; Справа Unister, T-244/12 (Суд ЄС).

І. І. Новосельцев.

ПРОЦЕСУАЛЬНА ПРАВОЗДАТНІСТЬ І ДІЄЗДАТНІСТЬ ІНОЗЕМНИХ ОСІБ.

Юрид. доктрина розрізняє кілька категорій іноз. осіб: іноземці (іноз. громадяни), особи без громадянства, особи, яких жодна держава відповідно до свого зак-ва не вважає своїми громадянами, іноз. юрид. особи, іноз. держави (їхні органи та посадові особи) та міжнар. орг-ції. Прав. становище кожної із цих категорій має свої особливості та визначається нац. зак-вом держави місцезнаходження, діючими для нього міжнар. договорами, а також заг. принципами міжнар. права.

Передумовою набуття зазначеними особами прав. статусу певного учасника цив. процесу є цив. процес. правосуб'єктність. При цьому цив. процес. правосуб'єктність кожної іноз. особи в Україні залежить від її ролі в процесі та характеру юрид. заінтересованості. Так, цив. процес. правосуб'єктність сторони відрізняється від правосуб'єктності третьої особи чи ін. суб'єкта цив. процес. правовідносин.